

Zaměstnanecké jízdní výhody (JV)

Zaměstnanecké jízdní výhody (JV) upravuje předpis „*Tarif jízdného a přepravného pro přepravu zaměstnanců ČD, a.s., zaměstnanců SŽDC, s.o., zaměstnanců Ministerstva dopravy a DÚ, podílejících se na zabezpečování a provozování drážní dopravy*“ (dále jen „Tarif“) a prováděcí předpis Českých drah - ČD Ok 10. Ministr dopravy ČR schválil dne 8.9.2014 úpravu Tarifu (změna předpisu č. 14 je platná a účinná od 1.1.2015), která ponechává prolongační částky pro roky 2015, 2016 a 2017 ve stejné výši jako v roce 2014! Předpisy se vztahují na zaměstnance v nich vyjmenované.

Zaměstnanec má právo požádat si bezprostředně po nástupu k některé z výše uvedených organizací zaměstnavatele o vydání In-karty s nahanou aplikací „železniční průkazka“ (dále jen „ŽP“). Pro rodinné příslušníky lze požádat nejdříve 6 měsíců od nástupu do zaměstnání. Dětem se ŽP vydává nejdříve ve věku 3 let. V roce 2015 došlo k výměně propadlých ŽP u všech zaměstnanců a jejich rodinných příslušníků, u důchodců a jejich rodinných příslušníků byla výměna ukončena do 30.4.2016.

ŽP pro rok 2017 je platná po **zaplacení prolongační částky** 1.000,- Kč (zaměstnanci a rodinní příslušníci zaměstnanců a důchodců) a 500,- Kč (děti do 26 let a důchodci-bývalí zaměstnanci). Tato musí být uhrazena u nových zaměstnanců po obdržení průkazky, u ostatních vždy od 1.1. nejpozději **do posledního dne měsíce února**. Kdo si zapomněl prolongovat, zaplatí po 28.2. o 200,- Kč více. Výjimkou jsou ti, kteří dali JV do úschovy.

Pro prolongaci je u některých držitelů třeba doložit potvrzení o invalidním, vdoveckém, vdovském, sirotčím, případně předčasném starobním důchodu. Toto je vždy třeba doložit na CPS - Evidenčním centru jízdních výhod pro důchodce a pozůstalé (ECVJ) dle místa bydliště, a to nejpozději do konce února téhož roku. U dětí, které navštěvují denním studiem jakoukoli akreditovanou školu, je toto třeba dokládat potvrzením nejdéle do 26 let věku příslušnému personálnímu útvaru, a to od 1.9. nejpozději do 31.10. aktuálního roku.

Na základě Smlouvy o vzájemném uznávání JV mezi Českými drahami, a.s. (ČD) a Železničnou spoločnosťou Slovensko, a.s. (ZSSK) platí ŽP k bezplatné přepravě i na Slovensku, a to i na tratích Trenčianská Teplá - Trenčianské Teplice (TREŽ), Tatranské elektrické železnice (TEŽ), Ozubnicovej železnice (OŽ). Na Slovensku doporučujeme vždy zjišťovat, zda se na Vámi zvolený vlak vztahují JV (např. na trať ŽSR č. 131 Bratislava-Komárno se již nevztahují a na SC Pendolino je příplatek 5 €).

Držitelé ŽP ČD i ZSSK jsou:

- povinni, pokud nemají místenku, nechat si vystavit evidenční lístek na komerční vlaky ČD. V případě vystavení přes internet nebo na pokladní přepážce ČD či v přípojném vlaku bude zdarma. Při vystavení vlakovým personálem v komerčním vlaku zaplatí držitel ŽP manipulační poplatek 20 Kč. Výjimkou je vystavení prvního evidenčního lístku v dotčeném vlaku po překročení státní hranice do ČR, v takovém případě vlakový personál vystaví evidenční lístek zdarma;
- povinni zaplatit na visuté lanové dráze Liberec-Horní Hanychov-Ještěd a zpět povinnou místenku.

Zaměstnanci ČD, a.s. a SŽDC, s.o. a zaměstnanci dceřiných společností s majoritní účastí ČD, a.s., pokud byli již dříve držiteli zahraničních JV a v omezeném rozsahu i důchodci a rodinní příslušníci mají možnost získat zahraniční zaměstnanecké JV dle předpisu ČD Ok 12. Předpis upravuje rozsah, formu a způsob poskytování zahraničních JV na tratích zahraničních železničních správ a dopravních společností pro soukromé cesty.

Pouze na zaměstnance a důchodce ČD, a.s. se vztahuje ještě předpis ČD Ok 9 o mimotarifních JV, který určuje pravidla pro vydávání a použití průkazů pro bezplatnou jízdu.

Pokud zaměstnanec nevyužil možnosti přidělení JV pro rodinné příslušníky v období zaměstnání, po jeho odchodu do důchodu již na jejich přidělení nemá nárok (je na ně pohlíženo jako na nové rodinné příslušníky důchodce).

Vznik nároku na JV dle Tarifu při skončení pracovního poměru:

- při přímém odchodu do důchodu (starobního, invalidního bez evidence na úřadu práce) je třeba odpracovat minimálně **10 let nepřetržitě** (§ 3 bod 3. Tarifu);
- při odchodu do invalidního důchodu z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání podmínka **odpracování 10 let nepřetržitě nemusí být** splněna (§ 3 bod 3. Tarifu);
- při ukončení pracovního poměru pro nadbytečnost při odpracování **minimálně 20 let nepřetržitě a maximálně 5 let do důchodu** nebo **30 let nepřetržitě** - lze zažádat po přiznání důchodu (starobního nebo invalidního) na ECJV dle místa bydliště o vrácení vnitrostátních JV (§ 3 bod 4. Tarifu);
- při ukončení pracovního poměru z důvodu ztráty zdravotní a smyslové způsobilosti, pokud je odpracováno **20 let nepřetržitě, se JV vrátí** po přiznání důchodu (starobního, invalidního - § 3 bod 6. Tarifu);
- při skončení pracovního poměru při odpracování **minimálně 30 let v provozu dráhy nepřetržitě** - lze žádat po přiznání důchodu (starobního nebo invalidního) ministra dopravy o **výjimku** přiznání JV (§ 6 bod 4. Tarifu);
- při úmrtí zaměstnance se aplikace ŽP ponechá pozůstalým (i nenarozeným sirotkům) pouze za podmínky, že zaměstnanec odpracoval bezprostředně před úmrtím minimálně 10 let ve stanovené pracovní době, tato doba může být v případě pracovního úrazu nebo úmrtí na nemoc z povolání zkrácena. Pozůstalým po registrovaných partnerech nárok na aplikaci ŽP nevzniká.

Bc. Alena Šimáčková, odborná referentka ESO OSŽ-ústředí
JUDr. Petr Večeř, vedoucí ESO OSŽ-ústředí